

**Самоаналіз професійної
діяльності
вчительки української мови і
літератури
Ланівської гімназії**

Чубко Уляни Маркіянівни

2025 рік

Я, Чубко Уляна Маркіянівна, маю 32 роки педагогічного стажу, з яких 25 років працюю на посаді вчителя української мови та літератури. Маю вищу кваліфікаційну категорію. Протягом професійної діяльності прагну до безперервного саморозвитку, упровадження інноваційних методів навчання, створення сприятливого освітнього середовища для всебічного розвитку здобувачів освіти.

Оскільки основна мета роботи вчителя полягає в організації навчання і виховання учнів, то для її досягнення і якісного викладання навчального предмета формую і вдосконалюю компетентності, затверджені у професійному стандарті « Вчитель закладу загальної середньої освіти»:

1. Мовно-комунікативну компетентність. Вільно володію та спілкуюся з учасниками мовного процесу державною мовою. Застосовую прийоми й методи для збагачення мовлення учнів, дбаю про розвиток їхньої мовленнєвої творчості, про культуру та грамотність мовлення. За допомогою мовних засобів формую і розвиваю в здобувачів освіти здатність до взаєморозуміння та міжособистісної взаємодії. Виявляю мовну стійкість і відповідальність у дотриманні мовного законодавства. Сприяю налагодженню конструктивної взаємодії між учасниками освітнього процесу.

Додаток 3, 6, 10

2. Предметно-методичну компетентність. Умію адаптувати, змодельовати та застосувати зміст навчальних предметів відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів, визначених Державним стандартом освіти. Поглиблено володію знаннями навчального предмета, знаю законодавчі вимоги щодо форм організації освітнього процесу. Використовую навички ефективної комунікації для досягнення навчальних цілей. Застосовую актуальну термінологію, різні комунікативні практики для пояснення навчального матеріалу й організації комунікації між учнями. Створюю умови для формування та розвитку в здобувачів освіти ключових компетентностей і наскрізних вмінь, визначених державним стандартом освіти. Використовую сучасні методи і прийоми, які дозволяють учням реалізувати здобуті вміння у повсякденному житті, формую в них здатність використовувати досягнуті обов'язкові результати навчання на практиці. Допомагаю іншим вчителям застосовувати ефективні методики і технології з метою досягнення ефективності навчання, а також подолання освітніх втрат (за потреби). Застосовую міжпредметні зв'язки й інтеграцію змісту різних освітніх галузей, розвиваю в учнів системне мислення, уміння вирішувати практичні завдання, що вимагають синтезу знань з різних освітніх галузей. Застосовую інноваційні технології для досягнення обов'язкових результатів навчання; впроваджую методики особистісно зорієнтованого, компетентнісного й інтегрованого навчання та організовую дослідницьку діяльність учнів. У взаємодії з іншими учасниками освітнього процесу обираю ефективні форми, методи й засоби навчання, вправи та завдання залежно від навчальних цілей та створюю освітні матеріали з урахуванням інтересів і здібностей учнів. У процесі навчання і виховання формую в учнів ціннісне ставлення до держави, народу, мови, культури, мистецтва. Обираю форми організації освітнього процесу, які є ефективними для формування особистості.

Додатки 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 10, 11, 12

3. Інформаційно-цифрову компетентність. Використовую цифрові пристрої та відкриті електронні освітні ресурси для професійного розвитку, працюю з онлайн-сервісами, файлами та мережею Інтернет. Також умію критично оцінювати достовірність, надійність інформаційних джерел, уникати небезпек в інформаційному просторі, забезпечувати захист і збереження персональних даних. Активно взаємодію з учасниками освітнього процесу для створення спільнот з обміну досвідом, використання цифрових технологій. Усвідомлюю важливість цифрової гігієни, вимог охорони авторських прав. Ініціюю й проводжу заходи з популяризації академічної доброчесності серед учасників освітнього процесу. Добираю, редагую, комбіную, упорядковую та використовую електронні (цифрові) освітні ресурси, оцінюю їхню ефективність для досягнення навчальних цілей та надаю до них доступ учасникам освітнього процесу й створюю нові. Надаю допомогу й підтримку учасникам освітнього процесу в оволодінні цифровими технологіями, використовую для організації навчання захищені цифрові ресурси.

Додатки 3, 5, 10,14.

4. Психологічну компетентність. Планую і здійснюю освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів і надаю підтримку тим, які мають ознаки стресу. Спілкуюся з учасниками освітнього процесу про індивідуальні особливості учнів, їхній вплив на засвоєння навчального матеріалу й успішну соціалізацію, важливість врахування психоемоційного стану. Намагаюся відстежити зміни психоемоційного стану дітей, здійснювати необхідні адаптації / модифікації в освітньому процесі. Створюю умови та використовую основні стратегії роботи щодо формування позитивної самооцінки в учнів, використовуючи індивідуальний підхід. Формую мотивацію здобувачів освіти й організовую їхню пізнавальну діяльність. У професійній діяльності дотримуюсь демократичних цінностей, заохочую кожного учня виражати свою думку й брати участь у прийнятті рішень.

Додаток 3

5. Емоційно-етичну компетентність. Використовую способи самозбереження психічного здоров'я, запобігання професійному вигоранню та керування власними емоціями. Також адекватно реагую на стрес і конфліктні ситуації, сприяю порозумінню, застосовую в освітньому процесі практики концентрації уваги, усвідомленого емоційного реагування та емоційної стійкості. Взаємодію з учасниками освітнього процесу на засадах конструктивної та безпечної взаємодії, принципах культури діалогу. Визначаю прояви неконструктивної взаємодії та реагую на них, уникаючи дій і прийняття рішення, що можуть негативно вплинути на перебіг явного чи прихованого конфлікту і, зокрема, поглибити його. Ураховую культурні й особистісні відмінності співрозмовників, принципи недискримінації та поваги до відмінностей, а також дотримуючись етики спілкування. Використовую стратегії попередження, подолання й трансформації конфліктів під час професійної діяльності й шукаю рішення, які базуються на співпраці.

6. Компетентність педагогічного партнерства. Застосовую навички координації та стимулювання навчально- пізнавальної діяльності учнів, підтримую їхнє прагнення до саморозвитку та розкриваю їхні здібності і пізнавальні можливості. Комунікую з

учнями на засадах суб'єкт-суб'єктної взаємодії. Створюю можливості для рефлексії, самоконтролю й самореалізації здобувачів освіти в освітньому процесі, особистісному творенні власних цілей. Визначаю та реагую на запити й очікування батьків щодо навчання дітей, залучаю їх до участі в освітньому процесі на засадах партнерства. Надаю консультативну та інформаційну підтримку батькам щодо навчання, виховання і розвитку їхніх дітей. Співпрацюю з батьками як учасниками освітнього процесу та членами команди психолого-педагогічного супроводу особи з ООП на засадах партнерства.

Додаток 15

7. Інклюзивну компетентність. Створюю умови для забезпечення інклюзивного навчання в освітньому процесі, застосовую принципи і стратегії універсального дизайну в сфері освіти й розумного пристосування. Спілкуюсь з учасниками освітнього процесу про важливість інклюзивного освітнього середовища. Забезпечую в освітньому середовищі сприятливі умови для кожного учня з урахуванням вікових та інших індивідуальних особливостей, їхніх потреб, здібностей, інтересів і навчальних можливостей за допомогою матеріалів, пристроїв та обладнання. Проектую і застосовую самостійно створені матеріали, інші засоби навчання, залучаю і батьків до створення сприятливих умов в освітньому середовищі.

Додаток 13

8. Здоров'язбережувальну компетентність. Організую освітнє середовище з урахуванням правил безпеки життєдіяльності, санітарних правил охорони праці і норм, протиепідемічних правил та діям у надзвичайних ситуаціях. Вживаю заходи щодо запобігання та протидії булінгу, різним проявам насильства та дискримінації серед учнів та інших учасників освітнього процесу. Проводжу профілактичні заходи, спрямовані на збереження та зміцнення здоров'я учнів, забезпечую дотримання ними вимог безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни й створюю умови для збереження їхнього психоемоційного здоров'я. Впроваджую профілактично-просвітницькі програми і проекти, налагоджую співпрацю з відповідними державними установами та громадськими організаціями щодо безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни. Використовую оптимальні форми, засоби і стратегії формування культури здорового й безпечного способу життя, життєвих навичок для збереження фізичного та психоемоційного здоров'я учнів, заохочую їх до здорового й безпечного способу життя. Дотримуюсь правил підтримки особистого фізичного та психоемоційного здоров'я під час професійної діяльності, заохочую інших учасників освітнього процесу дотримуватися цих правил, взаємодію з учасниками освітнього процесу для надання домедичної допомоги учасникам освітнього процесу відповідно до законодавства (у випадку погіршення самопочуття, отримання травм та в інших ситуаціях (за потреби)).

Додаток 16

9. Прогностичну компетентність. Формую цілі освітнього процесу на основі прогностичних методів планування. Залучаю здобувачів освіти до спільного визначення цілей навчального заняття. Беру відповідальність за планування й досягнення освітніх цілей, передбачених освітніми програмами. Здійснюю різноманітні види планування освітнього процесу на різних його етапах, планую

навчальні заняття на основі модельних навчальних програм, розробляю власні навчальні та методичні матеріали, ділюся ними з колегами. Взаємодію з учасниками освітнього процесу щодо визначення спільних підходів до планування та стосовно тем та очікуваних результатів навчання, співпрацюю в педагогічній спільноті вчителів української мови та літератури для розроблення навчальних матеріалів.

Додаток 8

10. Організаційну компетентність. Взаємодію з учасниками освітнього процесу щодо прийняття спільних рішень стосовно організації освітнього процесу в межах навчального закладу. Відповідально ставлюся до прийняття спільних та особистих професійних рішень щодо педагогічної автономії. Організую навчальні заняття різних типів, застосовую оптимальні види й форми організації навчально-пізнавальної діяльності учнів і раціонально використовую навчальний час. Інформую та консультую учасників освітнього процесу щодо змістового наповнення освітнього середовища. Моделюю його з урахуванням принципів універсального дизайну й розумного пристосування, залучаючи учасників освітнього процесу та інших зацікавлених сторін.

Додатки 4, 9, 11, 14, 15

11. Оцінювально-аналітичну компетентність. Здійснюю різні види оцінювання результатів навчання учнів (формувальне, поточне, підсумкове), використовуючи відповідну методику та шкалу, дотримуючись визначених законодавством критеріїв оцінювання навчальної діяльності, визначаю і фіксую результати навчання. Роз'яснюю учасникам освітнього процесу роль оцінювання в навчальному поступі. Оцінюю учнів на основі об'єктивності, прозорості, поваги, відповідальності, справедливості, індивідуального характеру оцінювання. Відповідально ставлюся до розроблення критеріїв оцінювання, формую в учнів відповідальне ставлення до свого навчання через залучення до спільного розроблення критеріїв оцінювання окремих видів діяльності. Розділяю відповідальність з учнями та їхніми батьками щодо подальшого прогресу в навчанні. Розвиваю у здобувачів освіти вміння до самомотивації, аналізу, рефлексії навчання, а також формую в них навички до самооцінювання і взаємооцінювання результатів діяльності.

Додатки 2, 3, 7, 9, 12, 15

12. Здатність до навчання впродовж життя. Визначаю потреби та планую особистий професійний поступ. Обираю види, форми, програми підвищення кваліфікації для професійного розвитку. Об'єктивно оцінюю та аналізую результати своєї діяльності. Беру активну участь у діяльності професійних спільнот. Застосовую наукові методи пізнання, використовую інформацію щодо освітніх інновацій та інтегрую їх у власну педагогічну практику. Виявляю самостійність, професійність, академічну доброчесність, надаю пріоритетності розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної діяльності.

Додатки 3, 7, 9, 11, 14, 15

Проблема, над якою працюю:

«Розвиток творчих здібностей учнів на уроках української мови та літератури»

У своїй педагогічній практиці велику увагу приділяю розвитку **творчого потенціалу** здобувачів освіти, формуванню в них умінь нестандартно мислити, виявляти ініціативу, самовиражатися в різних видах мовленнєвої діяльності. Саме розвиток творчих здібностей сприяє активному залученню учнів до навчального процесу, формуванню їхньої самостійності, впевненості у власних силах та зацікавленості у предметі.

З цією метою проводжу:

- творчі завдання (написання есе, творів-роздумів, віршів, сенканів, складання анкет, щоденників персонажів, альтернативних кінцівок до творів та ін.);
- літературні майстерні, дискусії, інтерв'ю з письменником, під час яких учні можуть проявити себе;
- участь у конкурсах, олімпіадах, творчих проєктах;
- інтеграцію мистецтва та літератури (створення ілюстрацій, лепбуків, ментальних карт, буктрейлерів, театралізацій);
- рефлексивні вправи, що спонукають учнів до аналізу власних думок і емоцій.

Методична діяльність

Використовую сучасні методи та форми навчання, зокрема:

- особистісно орієнтоване та компетентнісне навчання;
- технології критичного мислення (таблиці ПЗВ, асоціативні та інформаційні грона, кубування тощо);
- проєктну діяльність як засіб самореалізації;
- інтерактивні методи (робота в парах/групах, мозкові штурми, рольові ігри та ін.);
- цифрові ресурси та онлайн-сервіси (Google Classroom, Padlet, LearningApps, Canva, Wordwall, Mentimeter), які сприяють мотивації, креативності й самостійності.

Особливу увагу приділяю роботі з обдарованими учнями: залучаю їх до участі у мовно-літературних конкурсах, олімпіадах, позакласних заходах; надаю індивідуальні завдання, спрямовані на розвиток письмової творчості, аналізу художніх творів, публіцистики. Мої учні мають завжди добрі результати на олімпіадах, конкурсах, на НМТ. У 2023-2024 р. Герус Юліана посіла III місце на мовному конкурсі ім. П.Яцика. Хоча за останні роки не було призових місць, та учні завжди входять в п'ятірку кращих.

У своїй діяльності реалізую диференційований та індивідуальний підхід, адаптуючи навчальний процес для дітей з різним рівнем знань та враховуючи особливості інклюзивного навчання (якщо в класі є учні з особливими освітніми потребами). Завдяки цьому всі учні мають можливість самовиразитися та досягти своїх максимальних результатів.

Окрім роботи з учнями, активно співпрацюю з батьками.

Як класний керівник, я постійно аналізую свою діяльність, оцінюючи ефективність виховної роботи, взаємодію з учнями та їхніми батьками

Самоосвіта та професійний розвиток

У межах самоосвітньої діяльності:

- Постійно вдосконалюю професійну майстерність шляхом участі у вебінарах, курсах, семінарах на платформах «Всеосвіта», «На Урок», EdEra, Prometheus.
- Була запрошена на інтерв'ю після участі у конференції «Щасливий вчитель – щасливий учень», що проводилася працівниками Українського інституту дослідження щастя.
- Вивчаю сучасні підходи до формування творчих компетентностей, інтегрую їх у власну практику.
- Знайомлюсь з досвідом колег, беру участь у засіданнях, проєктах, зокрема брала участь у наповненні бібліотечного фонду Всеукраїнського проєкту «Книгокрай», що створений з метою підвищення читацької грамотності учнів (складала тестові завдання, писала анотації до запропонованих книг).
- Щорічно є членом журі з перевірки завдань олімпіади з української мови та літератури, а також мовно-літературного конкурсу ім. П.Яцика та творчого конкурсу ім. Т. Шевченка.
- Маю у своєму доробку багато створених мною відеопрезентацій, зокрема з української літератури для старших класів із вивчення творчості письменників; а також власних розроблених сценаріїв і до них презентацій на різні теми.
- Читаю професійну літературу, психологічні та педагогічні джерела, зокрема щодо розвитку креативного мислення та емоційного інтелекту.

У своїй діяльності прагну створити таке навчальне середовище, в якому кожен учень відчуває себе вільним у вираженні власних ідей, думок та почуттів. Систематично працюю над реалізацією завдання **розвитку творчих здібностей школярів**, поєднуючи традиційні та інноваційні методики викладання, що дозволяє досягати позитивних результатів у навчанні та вихованні.

Планую й надалі:

- удосконалювати методичні підходи до формування креативного мислення;
- залучати учнів до участі в нових творчих ініціативах;
- впроваджувати ефективні освітні технології, спрямовані на розвиток творчої особистості.

